

Pretpristupna podrška EU

Način rada

Predavanja:

- Svakog utorka u 17.00

Ispit:

- Prvi kolokvijum – 15%
 - Drugi kolokvijum – 15%
 - Aktivnosti na predavanjima – 20%
 - Završni ispit – 50%
-

Literatura:

- ❑ Đurić, D. (2009): Kohezijska politika Evropske unije, Fondacija Institut za otvoreno društvo, Podgorica, (1-124, 177-201;
- ❑ EPUS (2014): Vodič kroz IPA II 2014-2020;
- ❑ Dodatni materijali će biti postavljani na web stranici tokom semestra.
- ❑ Komunikacija: d.djuric@respaweb.eu

Zadaci EU

- 1) unapredi **ekonomski i društveni progres** i **visok nivo zapošljavanja**, da postigne izbalansiran i održiv razvoj, posebno kroz stvaranje oblasti bez unutrašnjih granica, kroz jačanje **ekonomske i društvene kohezije** i kroz uspostavljanje ekonomske i monetarne unije, koja konačno uključuje jedinstvenu valutu...
- ...
- 4) održava i razvija Uniju kao oblast **slobode, sigurnosti i pravde**, u kojoj je **slobodno kretanje osoba** osigurano u vezi sa odgovarajućim mjerama u pogledu kontrole spoljnih granica, azila, imigracije, kao i prevencije i suzbijanja kriminala;

Preambula Ugovora o EU

Ciljevi EU, Član 3 Ugovora o EU

- 1. Cilj Unije je unapređenje mira, njenih vrijednosti i blagostanja njenih naroda.
- 2. Unija nudi svojim građanima prostor slobode, bezbjednosti i pravde bez unutrašnjih granica...
- 3. Unija uspostavlja unutrašnje tržište. Unija radi na održivom razvoju Evrope, koji počiva na uravnoteženom ekonomskom rastu i stabilnosti cijena, **visoko konkurentnoj socijalnoj tržišnoj privredi**, čiji je cilj puna zaposlenost i društveni napredak, i visok nivo zaštite i poboljšanje kvaliteta životne sredine...
- Unija se bori protiv društvene isključenosti i diskriminacije i **podstiče socijalnu pravdu** i zaštitu, ravnopravnost žena i muškaraca, solidarnost između generacija i zaštitu prava djeteta.
- Unija **unapređuje ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju** i solidarnost među državama članicama.
- Unija poštuje svoju bogatu **kulturnu i jezičku raznovrsnost** i osigurava očuvanje i unapređenje evropske kulturne baštine.
- 4....

Razvoj sistema finansiranja EU

- Tok razvoja sistema finansiranja EZ/EU bio je usmjeren prema:
 - Unifikaciji budžeta - formiranju opšteg budžeta za sve tri zajednice zajedno
 - Finansijskoj autonomiji Ekonomske zajednice - oblikovanje prihodne strane budžeta
 - Stvaranju zajedničkih politika - oblikovanje rashodne strane budžeta
 - Traženju balansa moći između institucija nad budžetom - budžetske procedure
 - Traženju balansa moći između institucija i država članica – ustanovljavanje srednjoročnog finansijskog okvira.

Čest uzrok nesuglasica

- ❑ Britanski rabat
 - ❑ Neto davaoci i neto primaoci EU sredstava
 - ❑ U početku - doprinosi država članica
 - ❑ Sistem vlastitih prihoda Zajednica – od 1970
 - Tradicionalni vlastiti prihodi (carine i dažbine na poljoprivredne proizvode),
 - Od 1980 - prihod zasnovan na PDV-u i
 - Od 1988 - prihod zasnovan na BDP država članica –
 - ❑ Države članice prikupljaju sredstva i pri tome zadržavaju 25%
-

Učešće članica u finansiranju EU

Država	%	Država	%
Belgija	3,53	Luksemburg	0,27
Bugarska	0,14	Mađarska	0,55
Republika Češka	0,51	Malta	0,03
Danska	2,00	Holandija	4,85
Njemačka	20,50	Austrija	2,41
Estonija	0,05	Poljska	1,30
Grčka	1,47	Portugalija	1,15
Španija	7,85	Rumanija	0,37
Francuska	19,55	Slovenija	0,18
Irska	0,91	Slovačka	0,21
Italija	12,86	Finska	1,47
Kipar	0,09	Švedska	2,74
Latvija	0,07	Velika Britanija	14,82
Litvanija	0,12		

Rast izdataka za budžet EU

	1980	1985	1990	1995	1997	2008
Trošak po stanovniku EU (cijene iz 1996) u €	115	139	164	188	226	299
Budžet EU kao % BDP EU	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,1
Budžet EU kao % ukupnih javnih izdataka država članica	1,7	1,9	2,0	2,1	2,5	2,14

Rast Budžeta Evropske unije

- ❑ **1970** – 3,6 milijardi eura - 19 eura po stanovniku
 - ❑ **2003** - 98 milijardi eura - 258 eura po stanovniku
- 0,7 eura dnevno po građaninu
 - ❑ **Prvi budžet EU25** - 105 milijardi eura - 232 eura po stanovniku godišnje - 60 centi dnevno p/c.

 - ❑ Budžet EU - do 1,24 odsto BDP država članica EU
 - ❑ Nacionalni budžeti: 30 – 55 odsto BDP-a.
-

Budžet Evropske unije

- 2010 – oko 123 milijarde eura
 - 2011 – oko 126 milijardi eura
 - 2012 – oko 129 milijardi eura
 - 2013 – oko 133 milijarde eura
 - 2015 – oko 145 milijardi eura
 - 2017 – oko 157 milijardi eura
 - 2018 – oko 160 milijardi eura
-

Prihodi

- **Sistem prihoda budžeta EU čine:**
 - Tradicionalni sopstveni prihodi (carine, dažbine na poljoprivredne proizvode) – 12% budžeta EU;
 - Prihod zasnovan na PDV-u (od 1980) – 10%
 - Prihod zasnovan na BDP-u (najvažniji) – 77% budžeta EU.
-

Rashodi budžeta

- ❑ Zajednička poljoprivredna politika – 40%
 - ❑ Ekonomska i socijalna kohezija – 46%
 - ❑ Ostatak: pravda, bezbjednost, međunarodna pomoć, administracija, penzije...
 - ❑ Pad CAP-a i rast strukturnih fondova
 - CAP tokom sedamdesetih - preko 70%
 - Strukturni fondovi: 1975–4,8%, 1987-9%
-

Struktura rashoda budžeta EU

Svrha potrošnje	1985	1995	2005	2008	2013
Poljoprivreda	72,9	53,6	43,1	41,7	39,8
Struktur. fondovi	13,9	25,6	35,5	37,8	46,8
Administracija	4,6	5,1	5,3	5,4	5,6

Zajednička poljoprivredna politika

- ❑ Jedna od najkontroverznijh evropskih politika
 - ❑ Poljoprivreda čini 1-5 odsto BDP EU15 i zapošljava svega oko 7 miliona ljudi
 - ❑ Na ruralni razvoj i sprovođenje CAP-a se troši 43% ukupnog budžeta EU odlazi.
 - ❑ Na kraju prošle finansijske perspektive – 33% budžeta EU
-

CAP – istorijski pregled

- Stvoren je zajednički sistem cijena i podrške poljoprivrednoj proizvodnji
 - Već 1962. godine je obuhvatao 85 odsto ukupne poljoprivredne proizvodnje u EEZ.
 - ideja je bila da se od prikupljenih uvoznih dažbina finansira CAP, ali porast samodovoljnosti je doveo do pada uvoza, pa i pada tih prihoda
 - CAP je obuhvatao:
 - Garantovanu minimalnu cijenu u cijeloj EZ na određene poljoprivredne proizvode,
 - Garantovane cijene za sve viškove proizvoda,
 - Minimalne cijene po kojima se mogu uvoziti poljoprivredni proizvodi.
-

CAP – istorijski pregled

- 1964 - Osnovan Evropski fond za usmjeravanje i garancije u poljoprivredi
 - 1967 – CAP u punom zamahu
 - 1968. godine - neuspjela Mansholtova reforma
 - 1992. godine - Mekšerijske reforme (smanjenje cijena)
 - 1999 - Višedimenzionalne reforme - SAPARD
 - 2003 - Fišlerova reforma – nema garantovanih cijena
 - Postepeno se pažnja usmjerava na ruralni razvoj i zaštitu okoline
 - Izazovi istorijskog proširenja:
 - 1997: u EU – 5,3% radne snage u poljoprivredi, a u CEU 22%
 - 2006: u EU15 - 3,8%, a u EU10 – 12,5%
 - Subvencije za poljoprivrednu proizvodnju u novim državama članicama preko direktnih plaćanja farmerima niže nego u EU 15, za 75%
 - Izjednačavanje postepeno do 2013. godine
-

Regionalna i kohezijska politika EU

- Doprinosi usklađenom i održivom razvoju privrede unutar država članica, razvoju zapošljavanja i kvalitetu ljudskih potencijala u njima, kao i zaštiti i unapređenju saobraćajnih veza i životne sredine.
 - Dodatni podsticaj produbljavanju procesa integracija i/ili prihvatanju novih država članica
 - Smanjenje ekonomskih razlika između regiona EU i između društvenih slojeva u EU
 - Regionalna politika (smanjenje dispartijeta među regionima),
 - Socijalna politika (borba protiv dugoročne nezaposlenosti, razvoj obrazovanja i obuke), kao i
 - Zajednička poljoprivredna politika (dio koji se odnosi na pomoć ruralnom razvoju)
-

Razvoj kohezijske politike

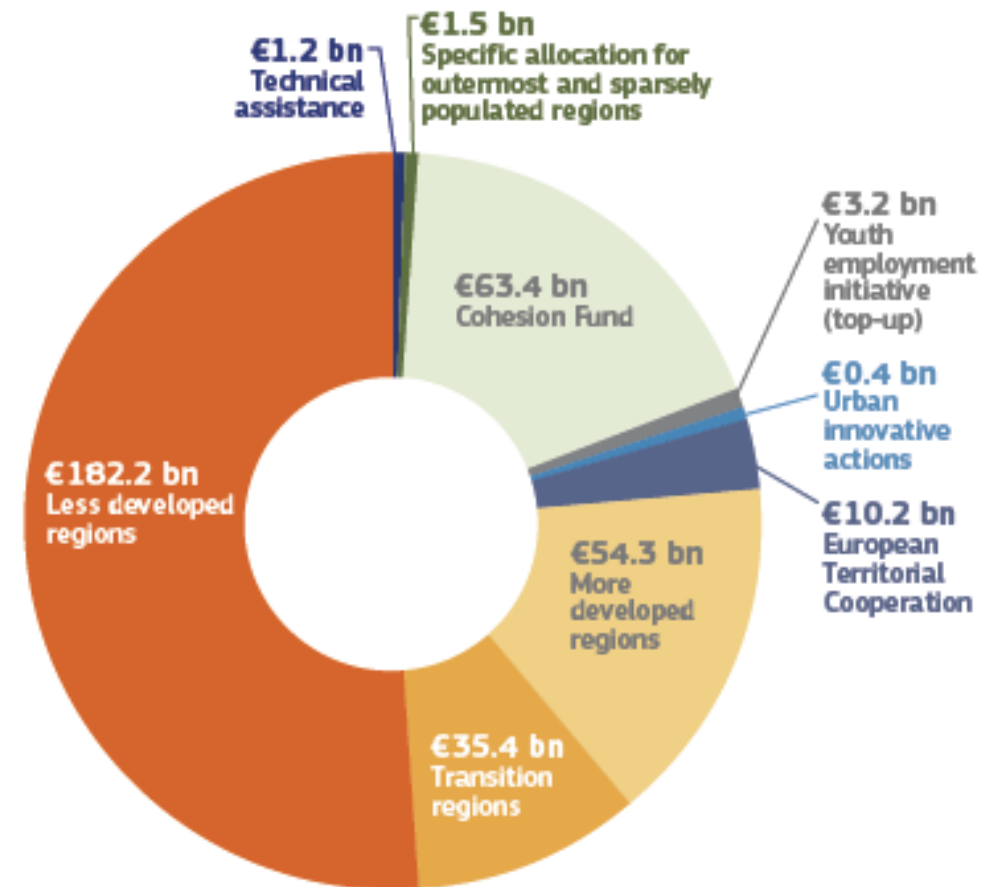
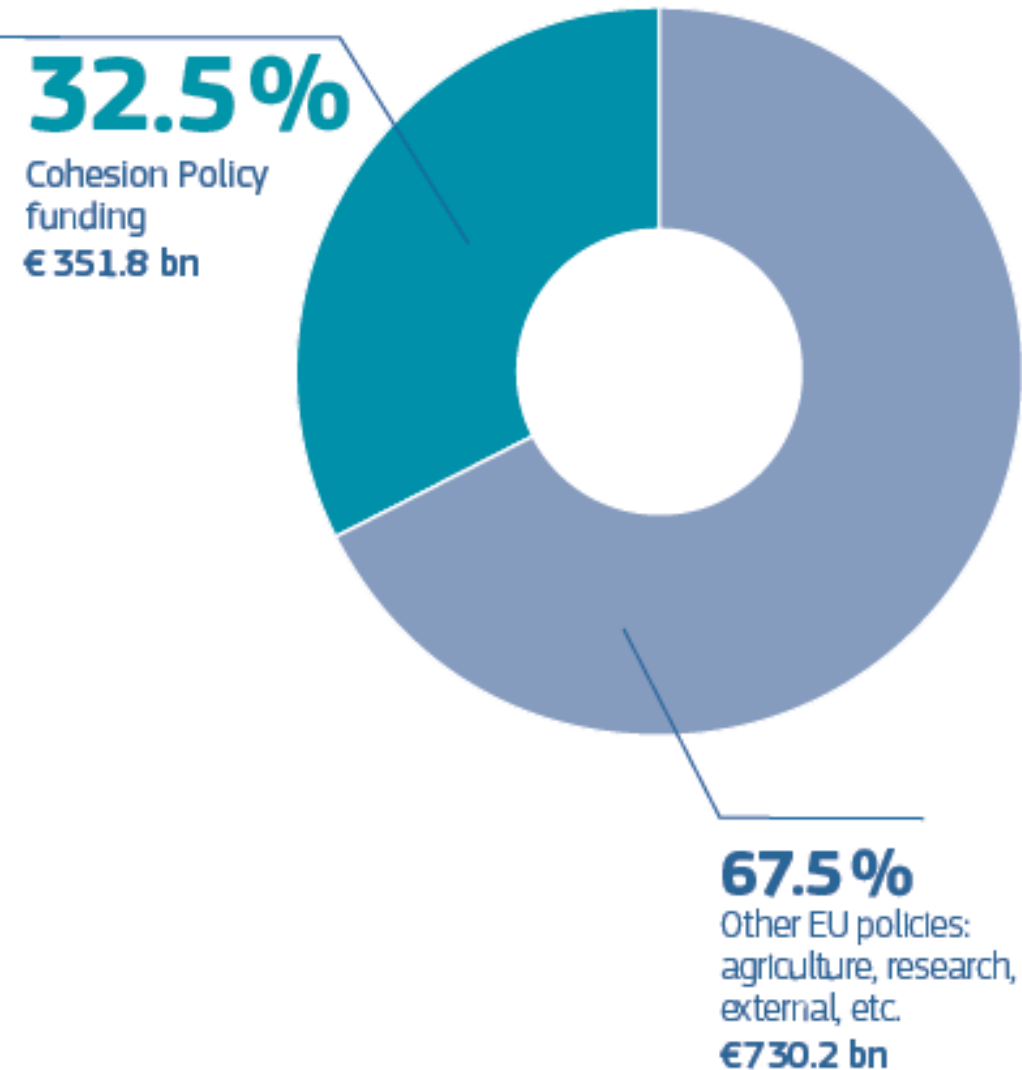
- 1958-1975 – rana (skromna) faza
 - 1970 - EK dobija sopstvena sredstva
 - 1975 – Parlament dobija značajniju ulogu
 - 1975-1988 – formiranje strukturnih fondova
 - Integrisani mediteranski programi (1985. godine) pomogli su Grčkoj da se suoči sa izazovima proširenja 1986. godine
 - Prvi Delorov paket (iz 1988. godine) je pratio potpisivanje Jedinog evropskog akta (1986. godine);
 - 1989-2006 – period rasta fondova
 - 2007-2013 – integracija u Lisabonsku strategiju
 - Barke report – evaluacija i nova perspektiva
 - 2014-2020 – ostvarivanje ciljeva Evropa 2020
-

Finansijske perspektive

- Prvi Delorov paket: 1989-1993
 - Stvaranje uspješnog jedinstvenog tržišta
- Drugi Delorov paket: 1993 -1999
 - Od Jedinstvenog evropskog akta do Mاستrihta i dalje
- Finansijska perspektiva: 2000-2006
 - Agenda 2000
- Finansijska perspektiva 2007-2013
 - Građenje naše zajedničke budućnost
- Finansijska perspektiva 2014-2020
 - Više Evrope za isti novac
- **Finansijski instrumenti koji pomažu talase proširenja i produbljanja integracija**

Rashodi budžeta EU 2014-2020

Koheziona politika

157 milijardi eura u 2017

The EU budget 2017

Economic, social and territorial cohesion **34%**

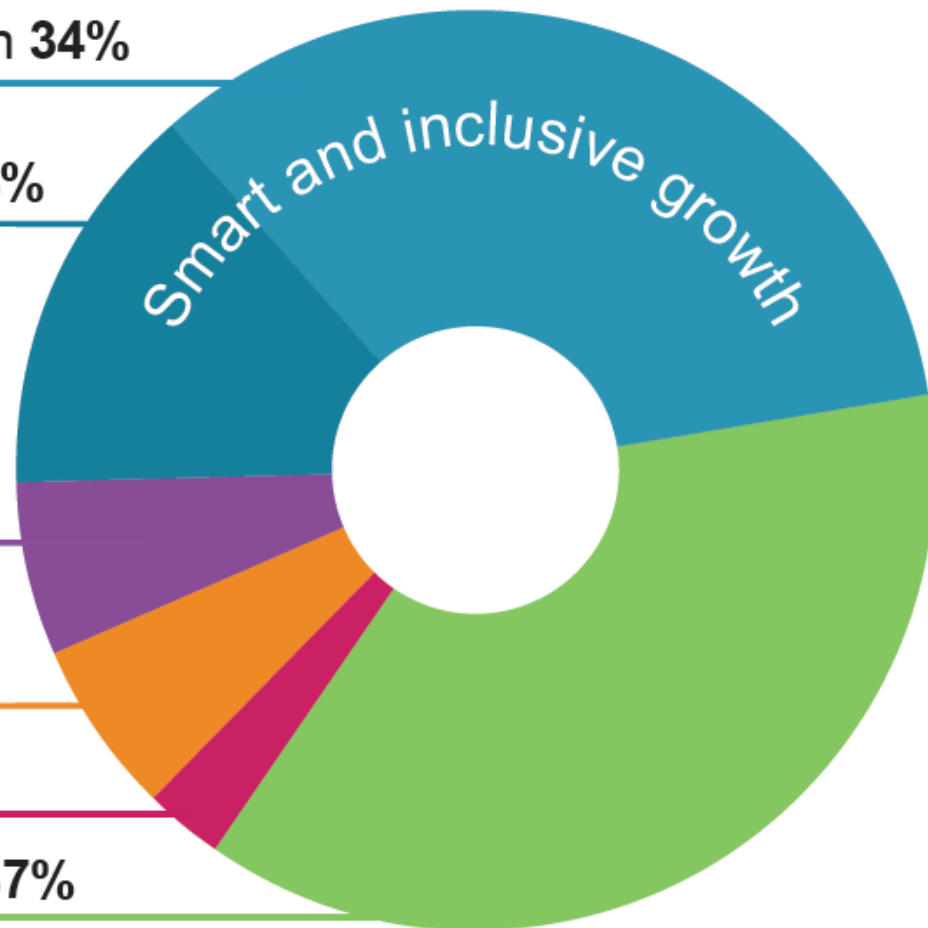
Competitiveness for growth and jobs **14%**

Global Europe **6%**

Administration **6%**

Security and citizenship **3%**

Sustainable growth: natural resources **37%**

Prvi Delorov paket

Principi rada strukturnih fondova

□ **Princip programiranja**

- Programiranje obuhvata pripremu višegodišnjih planova razvoja i izvodi se kroz partnerstvo Komisije i nacionalnih, regionalnih i lokalnih nivoa vlasti.

□ **Princip koncentracije**

- Geografski i ekonomski kriterijumi za sticanje prava na strukturnu pomoć

□ **Princip dodavanja**

- Pomoć Zajednice je samo dodatak onim fondovima koje bi nacionalne vlade koristile da nema komunitarnih fondova

□ **Princip partnerstva**

- Veće angažovanje regionalnih i lokalnih organa vlasti u programiranju, donošenju odluka i sprovođenju aktivnosti strukturnih fondova
-

Prvi Delorov paket

Ciljevi strukturnih fondova

- ❑ *Cilj 1:* obuhvatao manje razvijene regione sa BDP po glavi stanovnika manjim od 75% prosjeka EU, mjereno prema standardima kupovne moći (*Purchasing Power Standards - PPS*)
 - ❑ *Cilj 2* je obuhvatao regione sa nerazvijenom industrijom u kojima je nivo nezaposlenosti bio iznad prosjeka EU.
 - ❑ *Cilj 3* je bio namijenjen borbi protiv dugoročne nezaposlenosti
 - ❑ *Cilj 4* je bio namijenjen olakšavanju profesionalne integracije mladih, ispod 25 godina starosti.
 - ❑ *Cilj 5* je bio usmjeren na promociju ruralnog razvoja kroz diverzifikaciju tradicionalnih poljoprivrednih aktivnosti.
-

Drugi Delorov paket: 1993 -1999

- ❑ Naziv: Od Jedinstvenog evropskog akta do Mاستrihta i dalje
 - ❑ Plan za punu ekonomsku i monetarnu uniju:
 - ❑ Protokol (br. 28) o ekonomskoj i socijalnoj koheziji - unesen u Ugovor iz Mاستrihta
 - ❑ Osnivanje Kohezionog fonda;
 - ❑ Povećanje strukturnih fondova za 40%;
 - ❑ Povećanje budžetskog limita na 1,27% BNP EU;
 - ❑ Produžen je period programiranja strukturnih fondova na šest godina.
-

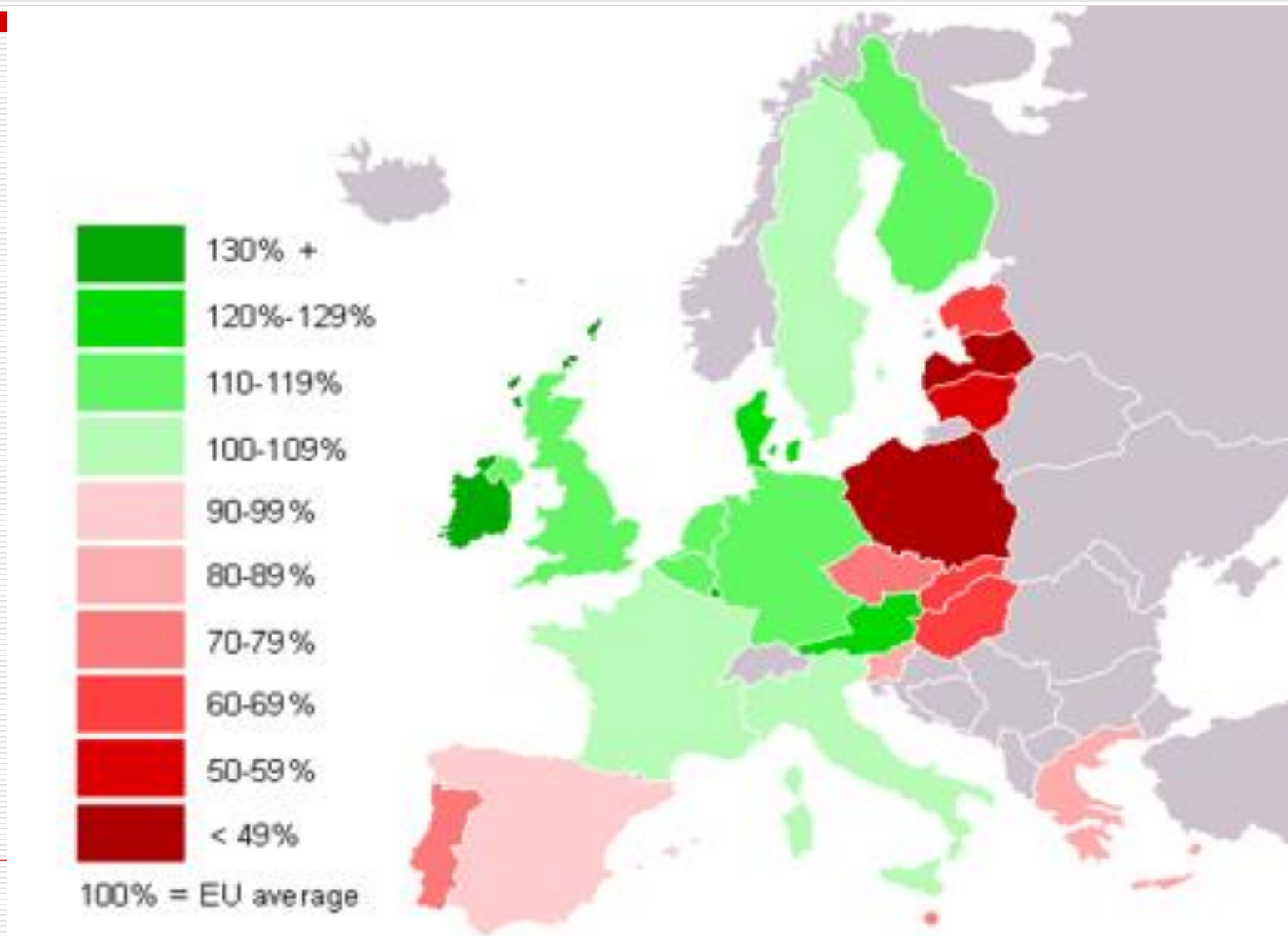
Rast BDP kohezionih zemalja

	1988	1998
Grčka	58,3	66,0
Španija	72,5	81,1
Irska	63,8	108,2
Portugalija	59,2	75,3

Agenda 2000: 2000-2006

- Za snažniju i širu Uniju
 - Problem:
 - Povećanje tadašnjih strukturnih fondova radi obuhvata novih deset država srednje i istočne Evrope izazvalo bi udvostručavanje troškova.
 - Rezultat:
 - Smanjenje broja ciljeva strukturnih fondova i pooštavanje kriterijuma za dobijanje pomoći
-

BDP po stanovniku (2004), EU prosjek = 100

Lisabonska strategija

- "Unija će postati najkonkurentnija i najdinamičnija ekonomija na svijetu, zasnovana na znanju, sposobna da ostvari održivi ekonomski rast s više kvalitetnih radnih mjesta i većom socijalnom kohezijom"
 - Modernizacija evropskog socijalnog modela,
 - Investiranju u ljude,
 - Borbi protiv socijalne isključenosti
 - Održivi ekonomski rast povezan sa samitom u Geteborgu
-

Uticaj na kohezionu politiku

- Redefinisanje kohezije u novoj finansijskoj perspektivi:
 - Radi integrisanja svih politika u Lisabonsku strategiju
 - Radi koherentnijeg ostvarenja i pojednostavljivanja načina realizacije komunitarnih aktivnosti u ovoj oblasti
 - Od početnog naglaska na postizanju ujednačenog privrednog razvoja unutar EU, cilj kohezione politike se vremenom pomjerao ka **jačanju globalne konkurentnosti evropske ekonomije.**
-

Instrumenti / fondovi

- **Evropski fond za regionalni razvoj** (*ERDF - European Regional Development Fund*)
 - Unapredjenje ekonomske i socijalne kohezije
 - Finansiranje projekata u oblasti nauke, inovacija, zaštite okoline i razvoja infrastrukture u manje razvijenim regijama.
 - Namijenjen je razvoju regiona koji su ispod 75 odsto proseka BDP EU.
- **Evropski socijalni fond** (*ESF - European Social Fund*)
 - Omogućava realizaciju strateških ciljeva politike zapošljavanja
 - Namijenjen je borbi protiv dugoročne nezaposlenosti,
- **Kohezioni fond**
 - Podržava investiranje u projekte za zaštitu životne sredine i trans-evropske mreže u državama čiji je BNP manji od 90% od evropskog prosjeka
 - To su sve nove države članice, a djelimično i Grčka i Portugalija
- **Evropske grupacije za prekograničnu saradnju** (*European cross-border co-operation groupings - EGCC*)
 - Novi instrument za organizovanje finansiranja prekograničnih transnacionalnih ili međuregionalnih projekata i saradnja između regionalnih i lokalnih vlasti
- Evropski fond za garancije u poljoprivredi
- ~~Evropski poljoprivredni fond za ruralni razvoj~~
- Evropski fond za pomorstvo i ribarstvo

Evropski fond za regionalni razvoj

- *European Fond for Regional Development - EFRD*
 - Osnovan 1975. godine
 - Da obezbijedi razvoj siromašnijih i da kompenzuje gubitke koje proces ekonomskih integracija proizvodi
 - Konflikt ciljeva ...
 - Poboljšanje ekonomske i socijalne kohezije u okviru EU kroz pomoć u izjednačavanju razlika među regionima i društvenim grupama.
 - Tek 1979. godine 5% sredstava EFRD dodijeljeno Komisiji.
 - 1984. godine - ukinut sistem državnih kvota
 - Komisija dobila pravo da samostalno raspolaže sa oko 12% sredstava EFRD
 - O raspodjeli sredstava odlučivano konsenzusom u Savjetu
 - Komisija i lokalne vlasti su bile marginalizovane

Evropski socijalni fond

- Osnovan 1958. godine radi:
 - povećanja mogućnosti zapošljavanja radnika,
 - pokretljivosti radnika na teritoriji EZ i
 - unaprjeđenja njihovog životnog standarda.
 - Tokom sedamdesetih godina - 1,1 odsto budžeta, a danas - 10 odsto budžeta kohezivne politike EU
-

Kohezioni fond

- **Mastrihtski kriterijumi konvergencije:**
 - Visok stepen stabilnosti cijena - stopa inflacije ne smije biti veća od 1,5 odsto u odnosu na stopu inflacije u prve tri zemlje s najstabilnijim cenama;
 - Smanjenje previsokog javnog duga (do nivoa od 60 odsto bruto nacionalnog proizvoda) i budžetskog deficita (do 3 odsto bruto nacionalnog proizvoda);
 - Postizanje stabilnih finansijskih tokova;
 - Prosječne nominalne dugoročne kamatne stope ne smiju biti više od 2 odsto u odnosu na kamatne stope triju zemalja Unije s najnižom stopom inflacije;
 - Održavanje nivoa deviznog kursa u okviru dozvoljene stope odstupanja unutar donje i gornje granice kursa (fluktuacije) u periodu od najmanje dvije godine prije pristupanja Evropskoj monetarnoj uniji.
- ~~Radi pomoći državama da ispune ove kriterijume osnovan je Kohezioni fond~~

Uloga institucija: Komisija

□ Evropska komisija

- Odobrava strateške programe, nacionalne operativne programe, prati njihovo sprovođenje, učestvuje u izradi programskih dokumenata, nadgleda način korištenja odobrenih sredstava.
 - Donosi trogodišnje izvještaje o ekonomskoj i socijalnoj koheziji (*Progress reports on economic and social cohesion*)
 - Fondovima upravljaju generalni direktorati
-

Uloga institucija: Savjet ministara

- Na prijedlog Evropske komisije, a nakon pristanka Evropskog parlamenta i nakon obaveznog traženja mišljenja Ekonomskog i socijalnog komiteta i Komiteta regiona:
 - Utvrđuje ukupna sredstva za šestogodišnje finansijske perspektive
 - Utvrđuje ciljeve i način rada fondova, kao i pravila koja se na njih primjenjuju.
-

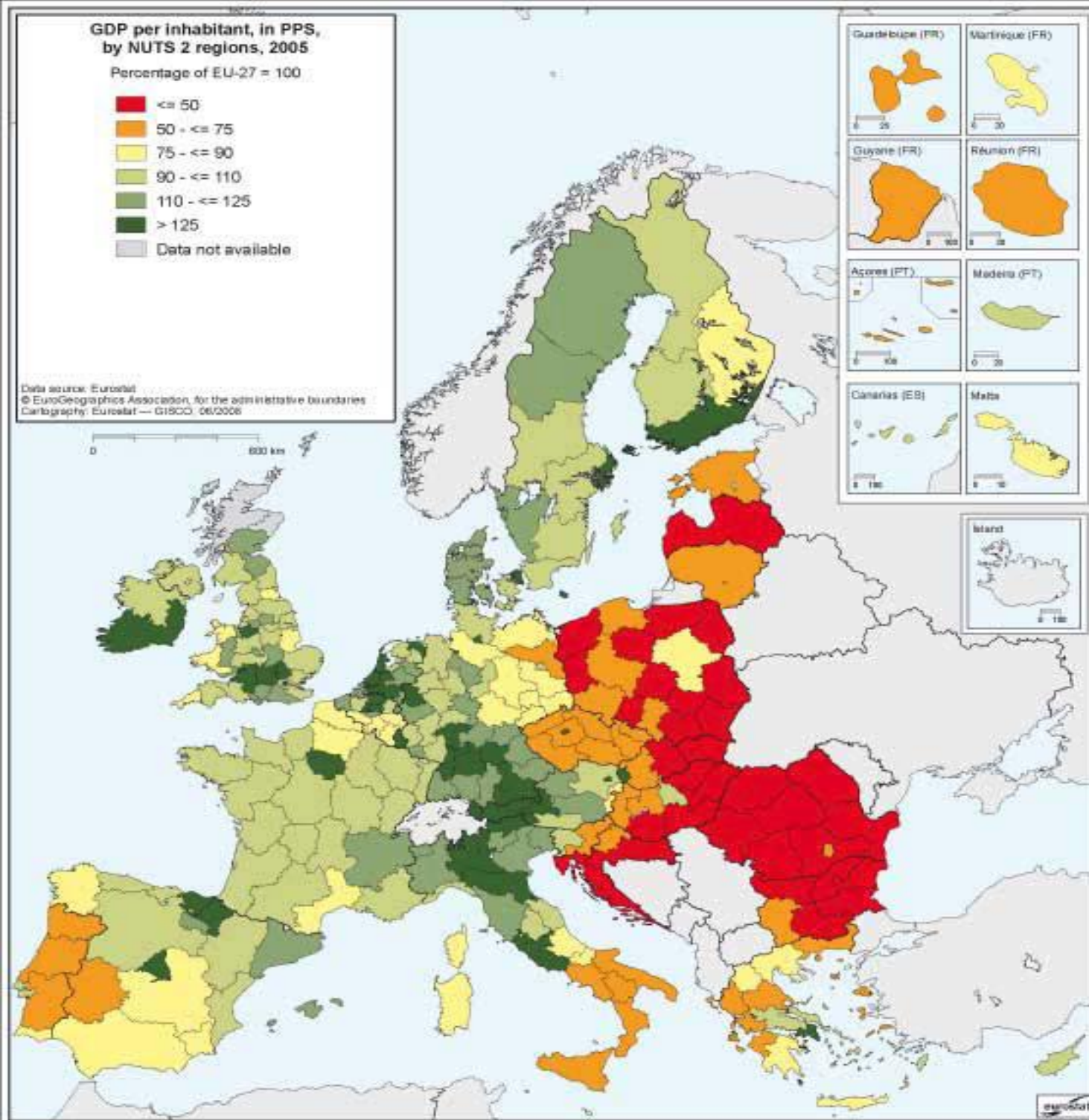
Uloga institucija: Parlament

- ❑ Učestvuje u postupku donošenja budžeta EU;
 - ❑ Odobrava zadatke, ciljeve i organizaciju strukturnih fondova, odnosno dostavlja svoje mišljenje na prijedloge Komisije.
-

Uloga institucija: komiteti

- Ekonomski i socijalni komitet
 - Kanališe komunikaciju između organizacija civilnog društva i EU institucija
 - Komitet regiona
 - Obezbjeđuje institucionalno zastupanje interesa opština i regiona i ugradnju tih interesa u zakonodavni proces na nivou EU
-

GDP per capita u EU27

Rast BDP kohezionih zemalja

	1988	1998
Grčka	58,3	66,0
Španija	72,5	81,1
Irska	63,8	108,2
Portugalija	59,2	75,3

Realni doprinos

- Strukturna politika EU nije jedina pokretačka snaga napretka, već samo dopuna efektima slobodnog tržišta i ekonomskih politika država članica.
 - Rezultati se ostvaruju:
 - Zajedno sa drugim evropskim i nacionalnim politikama,
 - Dobrom nacionalnom makroekonomskom politikom
 - Adekvatnim odgovorima svake države članice na privredne mogućnosti koje se pružaju u okviru EU
 - Tako strukturni fondovi povećavaju pozitivni učinak drugih politika.
-

NUTS

- Nomenklatura teritorijalnih jedinica za statističke svrhe stvorena radi:
 - Prikupljanja, razvoja i harmonizacije regionalnih statistika Evropske unije;
 - Socioekonomske analize regiona i definisanja programa razvoja nerazvijenih regiona;
 - Stvaranje prostornog, administrativnog i političkog okvira za regionalnu politiku EU
 - Mehanizam je započeo 1981. godine
-

NUTS nivoi

- Pet hijerarhijskih nivoa:
 - NUTS I,
 - NUTS II
 - NUTS III,
 - *Local Administrative Units:*
 - LAU 1
 - LAU 2
-

Lisabonska strategija 2000-2010

- „EU će postati najkonkurentnija i najdinamičnija ekonomija na svijetu, zasnovano na znanju, sposobna da ostvari održivi ekonomski rast s više kvalitetnih radnih mjesta i većom socijalnom kohezijom”
 - Modernizacija evropskog socijalnog modela, investiranje u ljude i borbu protiv socijalne isključenosti
 - Prioriteti:
 - Jačanje unutrašnjeg tržišta;
 - Istraživanje i razvoj, obrazovanje, inovacije i preduzetništvo;
 - Zaposlenost i socijalna kohezija;
 - Zaštita okoline i održivi razvoj.
 - Istorijska, a ne samo ekonomska, konkurentnost Evropske unije u globalnim tokovima suštinski zavisi od toga kakav će biti njen socijalni lik.
 - Pokušaj integracije socijalne i ekonomske politike
 - Revizija 2005. godine
 - Nova strategija – Evropa 2020
-

Instrumenti

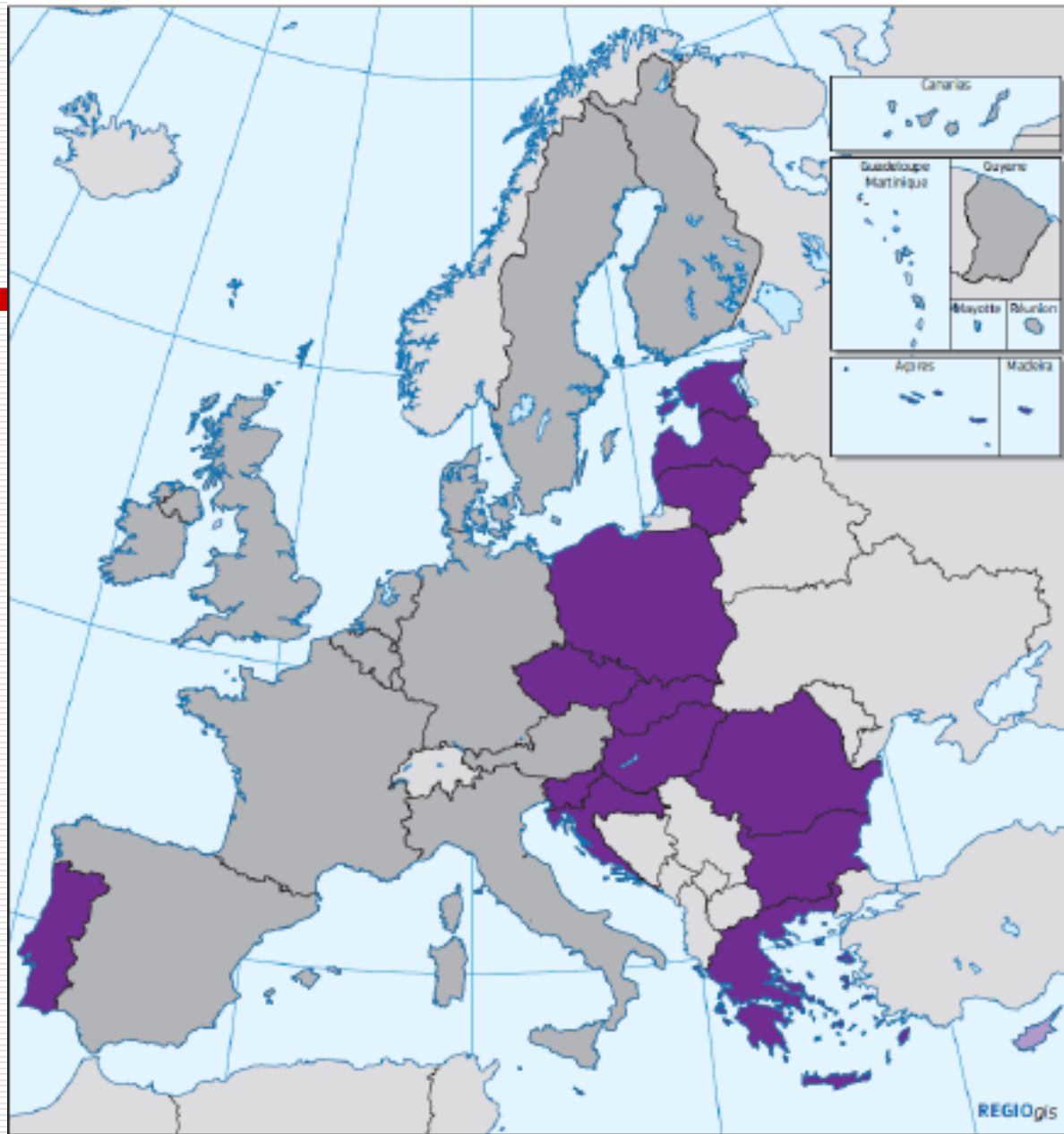
- ❑ **Evropski fond za regionalni razvoj** (*ERDF - European Regional Development Fund*)
 - Unapredjenje ekonomske i socijalne kohezije
 - Finansiranje projekata u oblasti nauke, inovacija, zaštite okoline i razvoja infrastrukture u manje razvijenim regijama.
 - Namijenjen je razvoju regiona koji su ispod 75 odsto proseka BDP EU.
 - ❑ **Evropski socijalni fond** (*ESF - European Social Fund*)
 - Omogućava realizaciju strateških ciljeva politike zapošljavanja
 - Namijenjen je borbi protiv dugoročne nezaposlenosti,
 - ❑ **Kohezioni fond**
 - Podržava investiranje u projekte za zaštitu životne sredine i trans-evropske mreže u državama čiji je BNP manji od 90% od evropskog prosjeka
 - To su sve nove države članice, a djelimično i Grčka i Portugalija
 - ❑ **Evropske grupacije za prekograničnu saradnju** (*European cross-border co-operation groupings - EGCC*)
 - Novi instrument za organizovanje finansiranja prekograničnih transnacionalnih ili međuregionalnih projekata i saradnja između regionalnih i lokalnih vlasti
 - ❑ Evropski fond za garancije u poljoprivredi
 - ❑ Evropski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
 - ❑ Evropski fond za pomorstvo i ribarstvo
-

Kohezioni fond

- Mاستrihtski kriterijumi konvergencije:
 - Visok stepen stabilnosti cijena - stopa inflacije ne smije biti veća od 1,5 odsto u odnosu na stopu inflacije u prve tri zemlje s najstabilnijim cenama;
 - Smanjenje previsokog javnog duga (do nivoa od 60 odsto bruto nacionalnog proizvoda) i budžetskog deficita (do 3 odsto bruto nacionalnog proizvoda);
 - Postizanje stabilnih finansijskih tokova;
 - Prosječne nominalne dugoročne kamatne stope ne smiju biti više od 2 odsto u odnosu na kamatne stope triju zemalja Unije s najnižom stopom inflacije;
 - Održavanje nivoa deviznog kursa u okviru dozvoljene stope odstupanja unutar donje i gornje granice kursa (fluktuacije) u periodu od najmanje dvije godine prije pristupanja Evropskoj monetarnoj uniji.
- ~~Radi pomoći državama da ispune ove kriterijume osnovan je Kohezioni fond~~

Kohezioni fond

Države podobne za korišćenje sredstava iz Kohezionog fond tokom finansijske perspektive 2014-2020

Cohesion Fund eligibility 2014-2020

Category

- GNI/head < 90% of EU27 average
- Phasing-out support
- Other Member States

GNI/head figures: average 2008-09-10
Source: Eurostat, IFC, DG REGIO

Ciljevi kohezijske politike

□ **Konvergencija**

- Pomoć najsiromašnijim regionima (nivoa NUTS II) čiji je bruto društveni proizvod manji od 75 odsto prosjeka EU.
- Nastavak starog Cilja 1
- 81,54%

□ **Regionalna konkurentnost i zapošljavanje**

- Borba protiv nezaposlenosti na nivou EU i pomoć regionima koji bi, da nije bilo proširenja 2004. godine, bili ispod prosjeka od 75 odsto.
- Ovaj cilj integriše prethodne ciljeve 2 i 3, a finansira se iz ESF i ERDF.
- 15,95%

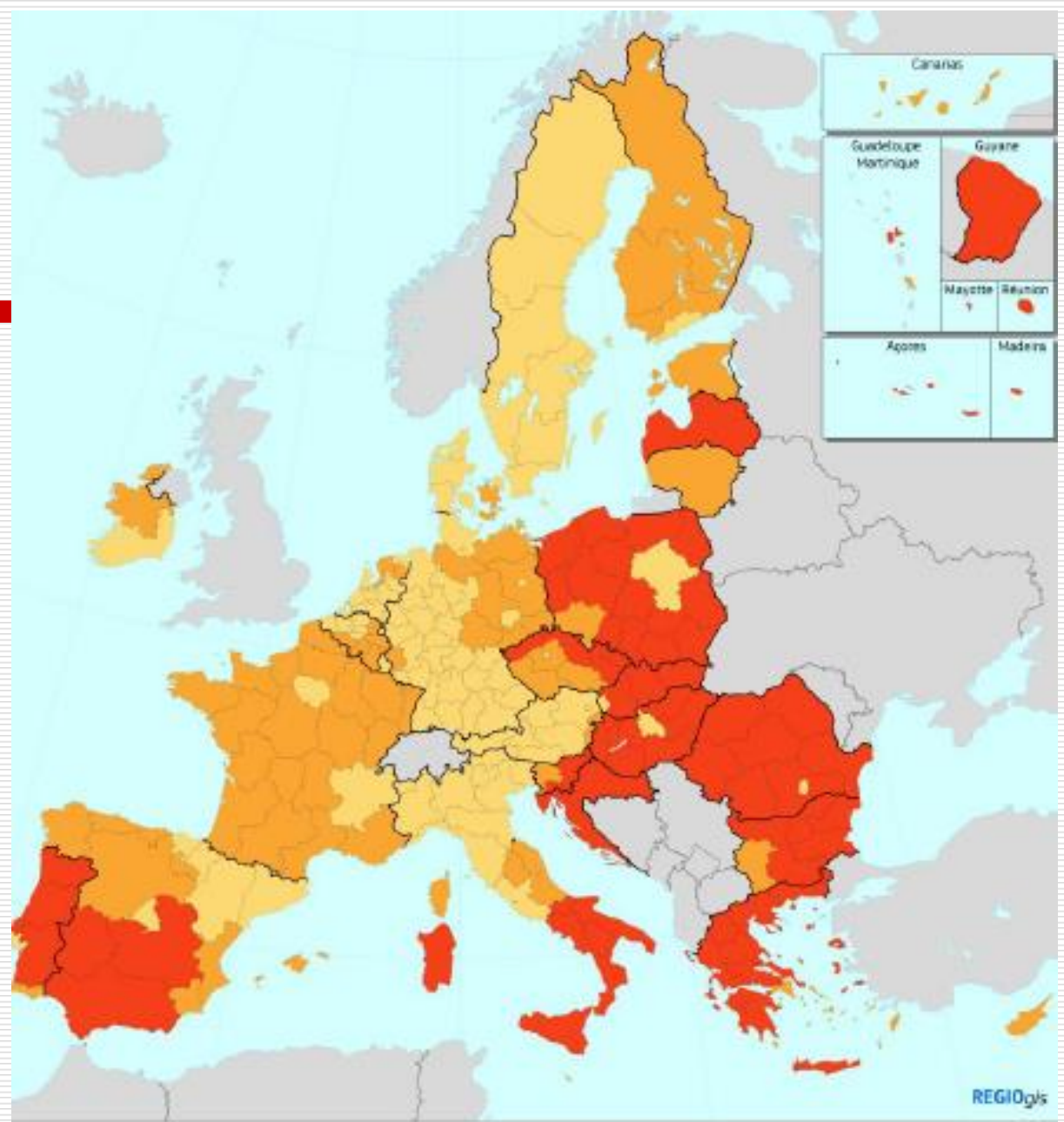
□ **Teritorijalna saradnja**

- Saradnja među regionima
- Promovisanje skladnog i uravnoteženog razvoja teritorije Unije
- 2,55%

Ciljevi i instrumenti

Ciljevi	Strukturni i kohezioni fondovi		
Konvergencija	ERDF	ESF	Kohezioni fond
Regionalna konkurentnost i zapošljavanje	ERDF	ESF	
Evropska teritorijalna saradnja	ERDF		
Namjena	Infrastruktura, inovacije, investicije...	Stručna obuka i pomoć pri zapošljavanju	Infrastruktura: saobraćaj, zaštita životne sredine, obnovljiva energija
Dostupnost	Sve države članice i regioni		Države članice sa BDP ispod 90 odsto prosjeka EU

Kohezionna politika

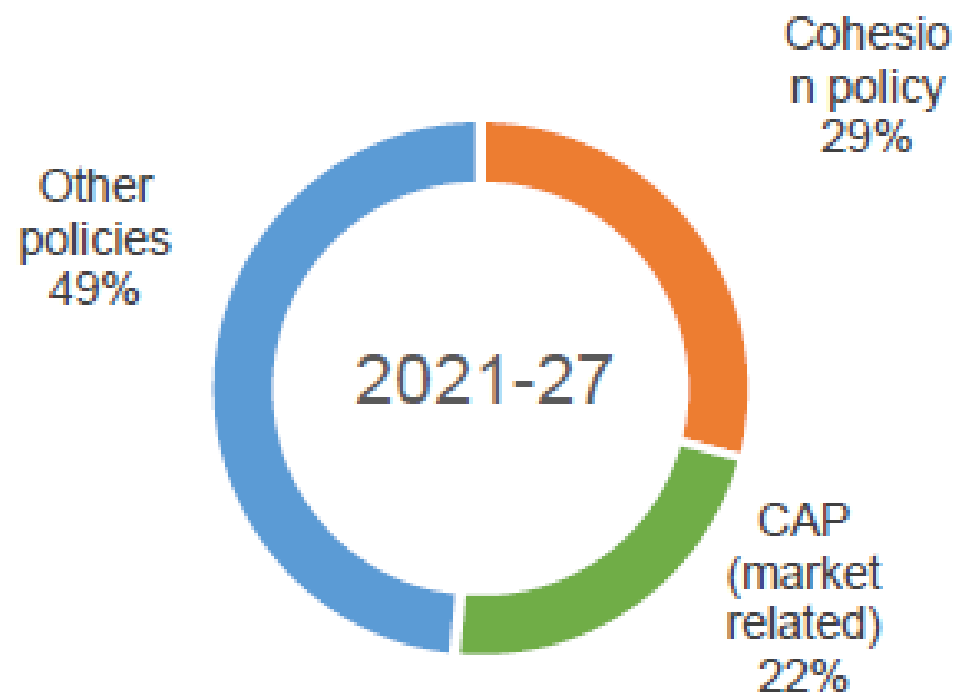
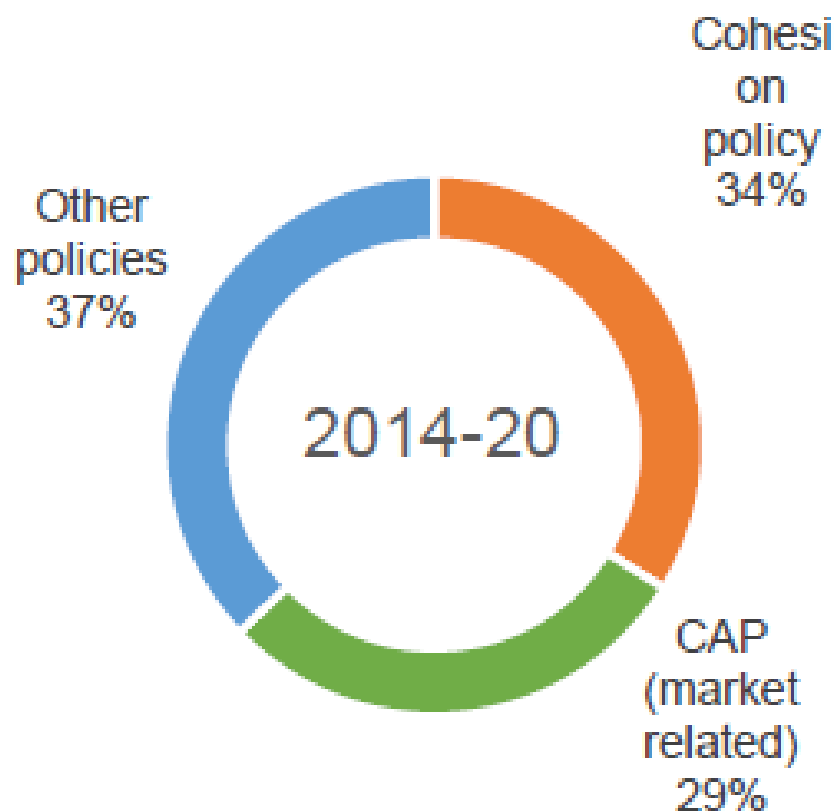

GDP/head (PPS) by NUTS2 region, average 2014-2015-2016

Index, EU-27 = 100

- < 75% (less developed regions)
- 75% - 100% (transition regions)
- >= 100% (more developed regions)

Nova finansijska perspektiva 21-27

Poređenje BDP, *per capita, pps*

	2006	2013	2015	2016	2017
EU 27/28	100	100	100	100	100
Euro zona 17/19	110	107	106	106	106
Luksemburg	267	258	263	258	253
Njemačka	115	124	124	123	124
Slovenija	88	81	83	83	85
Države Jugoistočne Evrope					
Hrvatska	58	59	58	60	62
Crna Gora	36	41	42	45	46
Rumunija	38	55	57	58	63
Bugarska	38	46	47	49	49
Srbija	32	38	36	37	36
Makedonija	30	35	36	37	36
BiH	27	29	30	32	32
Albanija	23	28	28	29	30